

KARTA CHARAKTERYSTYKI
PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO

Fire Smart – lakier ogniochronny do drewna

Kartę charakterystyki wykonano zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 3 lipca 2002 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. nr 140/2002 poz.1171 ze zm. Dz.U. nr 2/2005 poz.8) będącym aktem wykonawczym do Ustawy z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. nr 11/2001 poz.84, z późn. zm.)

Data sporządzenia	10.02.2006 r.
Data aktualizacji	-

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU IDENTYFIKACJA PRODUCENTA

1.1. Identyfikacja preparatu

Nazwa handlowa **Fire Smart – lakier ogniochronny do drewna**

1.2. Zastosowanie preparatu

Zastosowanie Lakier jest przeznaczony do ogniochronnego zabezpieczenia elementów z drewna wewnątrz i zewnątrz budowli.

1.3. Identyfikacja producenta

Nazwa/imię i nazwisko	ICOPAL SA
Adres	ul. Łaska 169/197 98-220 ZDUŃSKA WOLA
Numer telefonu	+48 43 823 90 80
Numer faksu	+48 43 823 33 89
e-mail	www.icopal.pl

1.4. Telefon alarmowy: Instytut Medycyny Pracy w Łodzi: +42 657 99 00; +42 631 47 67

2. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Fire Smart – lakier ogniochronny do drewna jest roztworem żywicy polimerowej, środków uniepalniających i dodatków modyfikujących w rozpuszczalniku organicznym.

Składniki niebezpieczne zawarte w produkcie:

Ksylene

Zawartość:	50-60%
Nr CAS:	1330-20-7
Nr WE:	215-535-7
Nr indeksowy:	601-022-00-9
Klasyfikacja:	R10 Xn; R20/21 Xi; R38

Wykaz symboli wskazujących kategorię niebezpieczeństwa oraz zwrotów R, które podano w punkcie 2 i 3 karty charakterystyki oraz pełne ich brzmienie zamieszczono w p. 16 niniejszej karty charakterystyki.

3. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

Klasyfikacja produktu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. nr 171, poz. 1666 ze zm. Dz.U. nr 243/2004, poz. 2440): produkt został zaklasyfikowany jako niebezpieczny.

- Łatwopalny. (R10)
- Szkodliwy. Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą. (Xn; R20/21)
- Drażniący. Działa drażniąco na skórę. (Xi; R38)

Opakowania jednostkowe wymagają oznakowania ostrzegawczego - patrz pkt 15.

---

4. PIERWSZA POMOC

Uwagi ogólne

Natychmiast wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie preparatu lub etykietę.

Objawy zatrucia

Preparat może wywołać podrażnienie oczu, skóry i błon śluzowych dróg oddechowych; w wyższych stężeniach depresję ośrodka oddechowego i naczynioruchowego. W przypadku połknięcia mogą wystąpić nudności, wymioty, biegunka (szczegółowy opis patrz pkt 11).

Wdychanie

W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie. Zapewnić poszkodowanemu ciepło i warunki do odpoczynku. Wezwać natychmiast pomoc medyczną.

Skóra

Zdjąć skażoną odzież. Umyć skórę dużą ilością wody z mydłem. Skonsultować się z lekarzem. Zanieczyszczoną odzież i buty wyczyścić przed ponownym założeniem.

Oczy

Natychmiast przemywać oczy dużą ilością letniej wody, co najmniej 15 min. (przy odwiniętych powiekach), unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki, w przypadku zanieczyszczenia jednego oka, chronić w trakcie przemywania drugie oko przed zanieczyszczeniem. Skonsultować się z lekarzem okulistą. Osoby narażone na skażenie oczu powinny być pouczone o konieczności i sposobie ich natychmiastowego płukania.

Połknięcie

Natychmiast po połknięciu (w czasie do 5 minut!) poszkodowany powinien sam wywołać wymioty. Później nie wywoływać wymiotów. Podać 150 ml płynnej parafiny. Nie podawać niczego innego do picia. Wezwać natychmiast pomoc medyczną.

UWAGA! Pacjenta nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej, zapewnić zatrutemu spokój, chronić przed utratą ciepła, kontrolować oddech i puls. Nigdy nie wywoływać wymiotów ani nie podawać niczego doustnie osobie nieprzytomnej lub zamroczonej.

---

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Produkt łatwopalny. Pary tworzą palne i wybuchowe mieszaniny z powietrzem. Są cięższe od powietrza, gromadzą się przy powierzchni ziemi i w dolnej części pomieszczeń. Mogą przenosić się do odległych źródeł zapłonu. Zapłon lub wybuch mogą spowodować iskry.

Zalecane środki gaśnicze:

Mały pożar: Użyć proszku gaśniczego.

Duży pożar: Stosować pianę odporną na alkohol, prądy wodne rozproszone.

Nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchnię cieczy (możliwość rozprysku).

Szczególne zagrożenie ze strony produktów spalania i wydzielających się gazów:

Mogą powstawać m.in. tlenki węgla oraz dymy bromowodoru.

Specjalne wyposażenie ochronne strażaków:

Nosić izolacyjne aparaty oddechowe z niezależnym źródłem powietrza i w razie potrzeby kombinezony ochronne.

Inne uwagi:

- zawiadomić otoczenie o pożarze, usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu pożaru
- powiadomić Straż Pożarną, a w razie konieczności także Policję Państwową, najbliższe władze terenowe i najbliższą jednostkę Ratownictwa Chemicznego
- jeśli to możliwe bez narażania zdrowia lub życia ratowników zbiorniki zawierające produkt należy usunąć z obszaru zagrożonego pożarem; uwaga: nie usuwać zbiorników eksponowanych na działanie ognia lub wysokiej temperatury (groźba wybuchu), chłodzić je wodą z bezpiecznej odległości, aby uniknąć wzrostu ciśnienia, samozapalenia lub wybuchu.

---

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Indywidualne środki ostrożności:

Zapewnić odpowiednią wentylację. Nie dopuszczać osób postronnych i nieupoważnionych. Oznakować teren wycieku tablicami ostrzegawczymi. Usunąć wszelkie źródła zapłonu, ugasić ognie, wyłączyć silniki, ogłosić zakaz palenia tytoniu. Nie stosować urządzeń i narzędzi powodujących iskrzenie. Zapewnić uziemienie sprzętu i zbiorników. Stosować wyłącznie sprzęt odpowiadający warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru i wybuchu. Prowadzić pomiary stężeń składników produktu w powietrzu pod kątem stężeń wybuchowych. Pary rozcieńczać prądami wodnymi rozproszonymi. Do prac związanych z likwidacją skutków awarii skierować osoby przeszkolone i wyposażone w środki ochrony osobistej (patrz p. 8). Nie wdychać par i aerozoli produktu, unikać bezpośredniego kontaktu z uwolnionym produktem (może wchłaniać się przez skórę).

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i wód gruntowych. W przypadku uwolnienia dużych ilości produktu lub skażenia środowiska powiadomić odpowiednie władze i służby ratownictwa chemicznego.

Metody oczyszczania/usuwania:

Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (np. uszczelnić uszkodzone opakowanie, umieścić w innym, nieszkodzonym pojemniku ochronnym).

Niewielkie ilości uwolnionego materiału zetrzeć papierowym ręcznikiem i umieścić w pojemniku na odpady. W przypadku dużego wycieku ograniczyć go za pomocą obwałowań z piasku, ziemi, itp., rozlany produkt przysypać niepalnym materiałem chłonny (piasek, ziemia okrzemkowa, trociny) i zebrać do oznakowanego pojemnika na odpady. Miejsce wycieku zmyć starannie. Usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w punkcie 13.

---

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

Postępowanie z produktem

Przestrzegać zasad i przepisów BHP dotyczących pracy z chemikaliami. Postępować zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi oraz dobrej praktyki przemysłowej; ściśle przestrzegać opracowanych procedur postępowania; podczas pracy z produktem należy stosować ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz.U. nr 169/2003 poz.1650).

Pary produktu tworzą mieszaniny wybuchowe z powietrzem. Pary są cięższe od powietrza i gromadzą się przy powierzchni ziemi oraz w dolnych partiach pomieszczeń. Minimalne wymagania dotyczące poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników wykonujących prace na stanowiskach, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których może wystąpić atmosfera wybuchowa (Dz.U. z dnia 24 czerwca 2003 r. Nr 107, poz. 1004).

Podczas pracy z preparatem należy zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylacja ogólna pomieszczenia i miejscowa wywiewna); zapewnić regularne pomiary stężeń składników preparatu w powietrzu, nie dopuszczać do powstania stężeń przekraczających wartości normatywów higienicznych lub granic stężeń wybuchowych; instalacje wentylacyjna i elektryczna muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru i wybuchu. Produkt może gromadzić ładunki elektrostatyczne, podjąć standardowe działania zabezpieczające przed wyładowaniami elektrostatycznymi. Produkt stosować z daleka od źródeł ciepła i zapłonu, otwartego ognia, urządzeń iskrzących. Zapewnić łatwy dostęp do środków gaśniczych i sprzętu niezbędnego podczas usuwania wycieku substancji. Nie ogrzewać, nie przecinać i nie zgniatać opakowań zawierających preparat lub jego pozostałości.

Unikać kontaktu produktu ze skórą i oczami. Natychmiast zdjąć zanieczyszczone produktem ubranie

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

i dokładnie je wyprać przed ponownym użyciem. Nie wdychać par lub rozpylonej cieczy. Nie wolno spożywać posiłków, pić napojów oraz palić tytoniu podczas pracy z produktem z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy, jeżeli jest to potrzebne zastosować po umyciu krem do rąk.

Magazynowanie

Przy stosowaniu i magazynowaniu tego produktu należy przestrzegać przepisów Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz.U. nr 121 z 2003 r., poz. 1138).

Postępować zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U. nr 61/2003, poz. 552).

Produkt łatwopalny. Przechowywać w chłodnych, suchych i dobrze wentylowanych miejscach, w pojemnikach szczelnie zamkniętych i właściwie oznakowanych, najlepiej w oryginalnych pojemnikach producenta. Magazyn ognioodporny, z wentylacją mechaniczną (otwory wentylacyjne także przy podłodze) i instalacją elektryczną w wykonaniu przeciwwybuchowym; bez ogrzewania; z wykładziną podłogową elektroprzewodzącą. Wyposażenie magazynu, zbiorniki i sprzęt muszą być uziemione. Zabezpieczyć przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych i innych źródeł ciepła. Magazynować z dala od źródeł ciepła i zapłonu, otwartego ognia, urządzeń iskrzących oraz materiałów o własnościach utleniaczy i innych produktów niekompatybilnych (patrz pkt.10). Pojemniki wcześniej otwierane szczelnie zamknąć i przechowywać pionowo, aby uniemożliwić wyciek preparatu. Nie przechowywać w pobliżu środków spożywczych i paszy.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Dodatkowe zalecenia w zakresie środków inżynierskich:

Zapewnić odpowiednią wentylację.

Parametry kontroli narażenia: Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217/2002 poz.1833 ze zm. Dz.U. nr 212 z 2005 r., poz. 1769):

Ksylen

NDS = 100 mg/m³; NDSC_h = 350 mg/m³

Dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym (DSB) (wg „Czynniki szkodliwe w środowisku pracy”, CIOP, 2005):

Ksylen

kwas metylohipurowy w moczu: 1,4 g/l w przeliczeniu na średnią gęstość moczu

Zalecenia dotyczące procedury monitoringu – metodyka pomiarów:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 73/2005, poz. 645) reguluje tryb, metody, rodzaj i częstotliwość wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy; przypadki, w których jest konieczne prowadzenie pomiarów ciągłych; wymagania, jakie powinny spełniać laboratoria wykonujące badania i pomiary; sposób rejestrowania i przechowywania wyników badań i pomiarów; wzory dokumentów oraz sposób udostępniania wyników badań i pomiarów pracownikom.

Oznaczać zgodnie z PN, normami międzynarodowymi lub innymi metodami równoważnymi.

PN-78/Z-04116 ark. 01 Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości ksyleny. Oznaczanie ksyleny na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogaceniem próbki.

PN-89/Z-04023/02. Badania zawartości acetonu, butan-1-olu, octanu etylu, ksyleny, octanu butylu.

Środki ochrony indywidualnej: Produkt może wchłaniać się przez skórę. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. Odzież zanieczyszczoną produktem natychmiast zdjąć, umyć skórę dużą ilością wody. W trakcie stosowania nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Stosować kremy

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

ochronne zapobiegające wysuszeniu skóry. Trzymać z dala od żywności, napojów i pasz.

Ochrona skóry: Nosić odpowiednie rękawice ochronne z materiałów odpornych na działanie i przedostawanie się rozpuszczalników organicznych (np. z neoprenu, gumy nitrylowej, włókien naturalnych) i odzież ochronną z materiałów powlekanych w wersji antyelektrostatycznej, szczególnie w warunkach możliwego kontaktu cieplego produktu ze skórą lub powtarzającego się narażenia na pary i aerozole. Wybór rękawic jest uzależniony nie tylko od rodzaju materiału, ale także od ich jakości, która u każdego producenta może być inna. Dlatego rękawice powinny być przetestowane przed użyciem. Rękawice powinny być wymieniane każdorazowo po użyciu, również wtedy, kiedy nastąpi ich uszkodzenie np. otwory, przetarcia.

Ochrona oczu: Okulary ochronne.

Ochrona dróg oddechowych: W przypadku wystąpienia w powietrzu wysokich stężeń par i aerozoli preparatu np. w sytuacjach awaryjnych, lub w przypadku niewystarczającej wentylacji należy stosować środki izolujące drogi oddechowe.

Zasadnicze wymagania dla środków ochrony indywidualnej, procedury oceny zgodności oraz sposób oznakowania środków ochrony indywidualnej określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U. nr 259/2005 poz. 2173).

✓ Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującego na danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika. W sytuacji awaryjnej, jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane, stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

✓ Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Informacje przeznaczone dla pracodawców w zakresie parametrów kontroli narażenia środowiskowego.

Postępować zgodnie z:

✓ Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U. nr 87/2002 poz.796)

✓ Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. nr 1/2003 poz.12)

	dla 1 godziny [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	dla roku kalendarzowego [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
ksylen	100	10

✓ Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń dla oczyszczonych ścieków przemysłowych są określone w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. nr 168/2004, poz. 1763).

Lotne węglowodory aromatyczne: 0,1 mg/l

✓ Dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych określa Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2002 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. nr 129/2002, poz. 1108).

Lotne węglowodory aromatyczne: 1 mg/l

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Postać	Ciecz, jednorodna, bez widocznych zanieczyszczeń
Barwa	Przezroczysta słomkowa do brązowej
Zapach	Rozpuszczalnikowy
Temperatura zapłonu wg Martensa-Pensky'ego, °C	21 (sprawozdanie z badań: 29°C)

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Wybuchowość	Produkt nie jest wybuchowy, ale mieszaniny jego par z powietrzem mogą być wybuchowe. – Granice stężeń wybuchowych (ksylen): – dolna: 1,0% obj. – górna: 7,6% obj.
Lepkość, s:	Ø 4mm: 90-115 (sprawozdanie z badań: 111) Ø 5mm: 45-55 (sprawozdanie z badań: 53)
Zawartość lotnych związków organicznych	Wyniki badań LZO wg PN-EN ISO 11890-2:2002.- 428 g/l - wyrób "w stanie dostawy"
Gęstość, g/ml:	0,98-1,05 (sprawozdanie z badań: 1,01-1,03)
Zawartość rozpuszczalników, %:	Max. 60

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność: W zalecanych warunkach stosowania produkt stabilny.

Warunki, których należy unikać: Unikać wysokiej temperatury, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu.

Materiały, których należy unikać: Unikać kontaktu z innymi substancjami chemicznymi, o ile nie wymaga tego proces technologiczny. W szczególności należy unikać kontaktu z silnymi utleniaczami i mocnymi kwasami i zasadami.

Niebezpieczne produkty rozkładu: Podczas pożaru mogą wydzielać się gazy/dymy zawierające m.in. tlenki węgla oraz bromowodór.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Brak danych dotyczących medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla produktu. Poniżej podano dane dla składników preparatu.

Wartości medialnych dawek i stężeń śmiertelnych dla zwierząt:

Ksylen

Dożołądkowo, szczur LD50	4300 mg/kg
Inhalacyjnie, szczur LC50	5000 ppm/4H
Dożołądkowo, mysz LD50	2119 mg/kg
Na skórę, królik LD50	>1700 mg/kg
Dożołądkowo, ssak LD50	4300 mg/kg

Drogi narażenia: skóra, drogi oddechowe, przewód pokarmowy

Dawki i stężenia śmiertelne i toksyczne dla ludzi:

Ksylen

- 1) Próg wyczuwalności zapachu: 0,9-9 mg/m³
- 2) Krótkotrwała ekspozycja ludzi na pary ksyleny w stężeniu ok.480 mg/m³ (1 dzień) powoduje wystąpienie objawów podrażnienia błony śluzowej oczu, nosa i gardła.
- 3) U ochotników eksponowanych przez 4 kolejne dni po 15 min. na pary mieszaniny ksylenów w stężeniach: 500, 1000, 2000 i 3000 mg/m³ obserwowano objawy podrażnienia błon śluzowych oka i krtani.
- 4) U ludzi eksponowanych w czasie 4 - 6 godzin na pary m-ksyleny w stężeniach 390-1740 mg/m³ obserwowano zaburzenia równowagi, wydłużenie czasu reakcji i zmniejszenie sprawności manualnych. Najniższe stężenie, przy którym obserwowano efekty działania neurotoksycznego u ludzi było równe 390 mg/m³.
- 5) Po ok. godzinnej ekspozycji na ksylen w stężeniu ok. 3040 mg/m³ wystąpiły: ból głowy, nudności, podrażnienie oczu, nosa i krtani oraz zawroty głowy i wymioty.
- 6) W przypadku ostrego zatrucia ksylenem występuje śpiączka, narkoza i śmierć. Utrata przytomności następuje przy stężeniu ksyleny ok. 10 000 mg/m³. U tych, którzy przeżyli stwierdzono śpiączkę, zmiany w EEG, amnezję, zaburzenia pamięci i oczopląs. Obserwowano też zaburzenia układu pokarmowego i oddechowego, jak również upośledzenie funkcji nerek i wątroby.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Wdychanie: Produkt działa szkodliwie przez drogi oddechowe. Pary działają drażniąco na błony śluzowe układu oddechowego. Powodują bóle i zawroty głowy, pobudzenie, nudności, wymioty. W dużych stężeniach działają narkotycznie, powodują zaburzenia rytmu serca z ryzykiem migotania komór, utraty przytomności i śmierci.

Kontakt ze skórą: Może wystąpić podrażnienie i zaczerwienienie skóry. Produkt działa szkodliwie w kontakcie ze skórą – wykazuje działanie narządowe. Ksylen zawarty w produkcie działa również drażniąco na nieuszkodzoną skórę. U ochotników, którzy na 20 min. zanurzyli dłonie w m-ksylenie, już po 10 min. wystąpiło zaczerwienienie i pieczenie skóry. Objawy pieczenia ustąpiły po 10 min. od zakończenia ekspozycji, a zaczerwienienie minęło po kilku godzinach.

Kontakt z oczami: Ciekłe ksyleny mają miejscowe działanie drażniące, wywołują podrażnienie spojówek i ich zaczerwienienie; mogą spowodować uszkodzenie rogówki.

Spżycie: Podrażnienie błon śluzowych przewodu pokarmowego (nudności, wymioty, biegunka, możliwość krwotocznego nieżytu żołądka) oraz objawy jak w zatruciu inhalacyjnym. Droga pokarmową ksyleny powodują bóle brzucha, wymioty z ryzykiem zachłyśnięcia i zachłystowego zapalenia płuc. Następstwem mogą być zaburzenia funkcji wątroby i nerek.

Skutki narażenia przewlekłego: Mogą wystąpić czynnościowe zaburzenia ze strony układu nerwowego, przewlekłe zapalenia spojówek, niekiedy zaburzenia węchu, stany zapalne górnych dróg oddechowych z bólami gardła, przewlekłe zapalenia skóry.

Odległe skutki narażenia: Żaden ze składników produktu nie jest zaklasyfikowany jako rakotwórczy, mutageny lub działający szkodliwie na rozrodczość zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. *o substancjach i preparatach chemicznych* (Dz.U. nr 11/2001 poz.84 z późn. zm.) i nie znajduje się w wykazie substancji rakotwórczych lub mutagennych stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. *w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy* (Dz.U. nr 280/2004 poz. 2771).

Techniczny ksylen oraz poszczególne izomery ksylenu nie wykazują działania mutagennego w testach in vitro wykonanych z aktywacją metaboliczną i bez aktywacji. Ksylen nie wykazuje również działania mutagennego w testach in vivo.

W badaniach przewlekłego działania toksycznego przeprowadzonych przez National Toxicology Programm na myszach i szczurach, którym przez 103 tygodnie podawano dożołądkowo ksylen techniczny nie stwierdzono zmian patologicznych w obrębie układu rozrodczego u samic i samców [NTP, 1986].

Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem (IARC) zaliczyła ksyleny do grupy 3 – nieklasyfikowane jako rakotwórcze dla ludzi [IARC, 1989],

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Na podstawie metody obliczeniowej, wykorzystującej stężenie graniczne składników w produkcie oszacowano, że produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska. Brak danych na temat ekotoksyczności, bioakumulacji, biodegradowalności produktu. Poniższe dane dotyczą ksylenu, wchodzącego w jego skład:

Toksyczność ostra (LC50/96 h) dla ryb:

- *Pimephales promelas* – 16,1 mg/l
- *Salmo gairdneri* – 8 mg/l
- *Lepomis macrochirus* – 16,1 mg/l

Toksyczność ostra (EC50/48 h) dla skorupiaków *Daphnia magna* – 3,82 mg/l

Stężenie śmiertelne (LC50) dla ryb:

- *Carassius auratus* – 36,81 mg/l
- *Lebistes reticulatus* – 34,73 mg/l
- *Salmo gairdneri* – 10 mg/l

Graniczne stężenie toksyczne dla:

- bakterii *Pseudomonas putida* > 200 mg/l
- glonów *Scenedesmus quadricauda* > 200 mg/l

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. nr 62/2001, poz. 628 z późn. zm.).

- Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. nr 63/2001, poz. 638 z późn. zm.).
- Likwidację zebranych odpadów przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. nr. 112/2001, poz. 1206) odpady klasyfikuje się według źródła ich powstania, stąd kod odpadów może zmieniać się w zależności od sposobu i miejsca powstania odpadu.

- Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich znajdują się w grupie 08 w tym: Odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne (kod 08 01 11).

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Produkt został zaklasyfikowany jako towar niebezpieczny w świetle przepisów transportowych ADR/RID (Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych. Dz.U. nr 199/2002 poz.1671; Dz.U. nr 97/2004 poz.962; Dz.U. nr 96/2004 poz.959). Produkt należy przewozić zgodnie z opinią kwalifikacyjną w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych.

Nazwa przewozowa: FARBA (zawiera ksylen)

Nr rozpoznawczy materiału UN 1263

Klasa: 3

Kod klasyfikacyjny: F1

Grupa pakowania: III

Nalepki ostrzegawcze: 3

Nr rozpoznawczy zagrożenia: 30

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. nr 171/2003 poz.1666, ze zm. Dz.U. nr 243/2004 poz.2440) produkt został zaklasyfikowany jako preparat niebezpieczny. Wymaga oznakowania opakowań jednostkowych znakami i napisami ostrzegawczymi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. nr 173/2003 poz.1679 ze zm. Dz.U. nr 260/2004 poz.2595):

Nazwa preparatu: Fire Smart – lakier ogniochronny do drewna

Znaki, symbole i napisy ostrzegawcze:

Xn - Szkodliwy

Szkodliwy

Składniki niebezpieczne: Ksylen

Zwroty R:	R10	Produkt łatwopalny
	R20/21	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą
	R38	Działa drażniąco na skórę

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Zwroty S:	S2	Chronić przed dziećmi
	S25	Unikać zanieczyszczenia oczu
	S36/37	Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne
	S46	W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę
	S51	Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach
Napisy dodatkowe	Producent zamieszcza na etykiecie następującą informację: Farby jednoskładnikowe wysokojakościowe: dopuszczalna zawartość LZO 600 g/l Maksymalna zawartość LZO w produkcie gotowym do użycia: 428 g/l	

Inne przepisy dotyczące ochrony ludzi lub środowiska:

- Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet, w wykazie prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży lub karmiących piersią, znajdują się prace w narażeniu na działanie szkodliwych substancji chemicznych w tym prace w narażeniu na działanie rozpuszczalników organicznych, jeżeli ich stężenia w środowisku pracy przekraczają wartości 1/3 najwyższych dopuszczalnych stężeń (Dz.U. nr 114/1996, poz. 545 ze zm. Dz.U. nr 127/2002 poz. 1092).
- Zalecane badania wstępne i okresowe pracowników narażonych na mieszaniny rozpuszczalników organicznych należy przeprowadzać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz.U. nr 69 z 1996 r., poz. 332, zm. 5.04.2001 r., Dz.U. nr 37 z 2001 r., poz. 451).
- Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie opakowania preparatów oznakowanych jako szkodliwe, jeśli są oferowane w sprzedaży dla konsumentów, zaopatruje się niezależnie od pojemności opakowania w wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie.
- Produkt podlega Rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących ograniczenia emisji lotnych związków organicznych powstających w wyniku wykorzystywania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach, lakierach, preparatach do odnawiania pojazdów (Dz.U nr 216/2005 poz. 1826)
- Patrz także pkt. 7, 8, 11, 13, 14.

Przepisy wspólnotowe w tym zakresie nie implementowane do prawa polskiego:

- „Recommendations of the Technical Committee for Classification and Labelling and Specialised Experts for possible inclusion into the 30th ATP” do Dyrektywy 67/548/EEC, non-confidential substances. Projekt ten jest dostępny na stronie Europejskiego Biura ds Chemikaliów <http://ecb.jrc.it>

16. INNE INFORMACJE

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Karta opracowana została na podstawie kart MSDS składników produktu, informacji z baz danych: Karty Charakterystyk Substancji Niebezpiecznych, CIOP i CHEMBANK; danych NTP i IARC, danych Krajowego Centrum Informacji Toksykologicznej z serii OSTRE ZATRUCIA „Rozpuszczalniki organiczne”, tom 1, dokumentacji dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego (Ksylen) oraz obowiązujących w Polsce przepisów dotyczących niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

16. INNE INFORMACJE

Klasyfikacja składników produktu w pkt. 2 karty charakterystyki jest podawana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. nr 201/2005 poz. 1674), a w przypadku, gdy substancja nie znajduje się w ww. wykazie, klasyfikacji dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 171/2003 poz.1666 ze zm. Dz.U. nr 243/2004 poz.2440).

Wykaz symboli wskazujących kategorię niebezpieczeństwa oraz zwrotów R, które podano w punkcie 2 i 3 karty charakterystyki oraz pełne ich brzmienie.

Xi	Produkt drażniący
Xn	Produkt szkodliwy
R10	Produkt łatwopalny
R20	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.
R37	Działa drażniąco na drogi oddechowe.
R38	Działa drażniąco na skórę
R20/21	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą

Zgodnie z wymogami przepisów Art. 23 Ustawy z dnia 11 stycznia 2001 o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. nr 11, poz. 84 z późniejszymi zmianami) poinformowano Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych o wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej preparatu niebezpiecznego .
